

An Taghadh

le Iain Mac a' Ghobhainn

(An dealbh-chluich le Aonghas Iain MacDhòmhnail)

An Taghadh
Le
Iain Mac A' Ghobhainn

(Dealbh-chluich le Aonghas Iain
MacDhòmhnail)

Caractaran

IAIN

RUAIRIDH } TRIÙIR BHRÀITHREAN

TORMOD

MÀIRI - MÀTHAIR

COMANNDAIR

BUIDHEANN DE SHAIGHDEARAN

SEALLADH A H-AON: TAIGH BOCHD CRUITE AN DÈIDH CHÙIL LODAIR.

Suidhidh Iain is Ruairidh air cathraichean agus Tormod air an làr a' cluich feadan. Tha am màthair, le aparan geal oirre, a' cur bhobhlaichean air a' bhòrd.

MÀTHAIR

Suidhibh a-nall ma-thà. Cuir sin air falbh an-dràsta, a Thormoid. Tha an dinnear deiseil. Faodaidh sibh an uair sin falbh agus maorach a thoirt às an tràigh. Tha mullach reothairt ann an-diugh. Bhiodh madaidhean is muir-sgian glè mhath.

RUAIRIDH

Nach eil sibh fhèin ag ithe idir?

MÀTHAIR

Chan eil an-dràsta a thasgaidh. Coma leat dhìomsa. Sin a' chuid mu dheireadh dhen mholt agus gu dearbha, cha robh e ach caol agus righinn. Gabhaidh mise madadh no dhà nuair a thilleas sibh.

Fosglaidh an doras gu h-obann agus coisichidh an comanndair agus dithis shaighdearan a-steach. Stadaidh a h-uile duine ach Iain agus a chùl ris an doras.

IAIN

Am feum mise a dhol dhan tràigh? Chan eil mi a' faireachdainn ro mhath. Agus cha toigh leamsa maorach co-dhiù. Tha fhios agaibh nach toigh leam maorach.

Chì e càch a' coimhead air a chùlaibh agus tionndaidhidh e.

COMANNDAIR

Siuthadaibh! Ithibh! (ris na saighdearan) Thalla sibhse a-mach an-dràsta! Fuirichibh air an starsaich far an cluinn sibh mi!

RUAIRIDH

Dè tha sibh ... ?

COMANNDAIR

Ist! Suidh! Nach tuirt mi riut do bhiadh ithe.(le gàire) Chan eil fhios cuin a gheibh sibh an ath ghrèim.

MÀTHAIR

Bidh an t-acras oirbh. Tha cuid a' choigrich fhathast sa phoit. An gabh sibh fhèin asnaichean muilt?

COMANNDAIR

Asnaichean muilt! (a' dèanamh gàire agus a' crathadh a chinn.)

MÀTHAIR

Deoch, ma-thà. An còrdadh deoch ribh?

Coimheadaidh an comanndair air falbh agus e a' gàireachdainn. Tha a h-uile duine sàmhach agus na gillean ag ithe.

MÀTHAIR

Tha am blàr seachad ... Tha mi cinnteach gu bheil sibh toilichte ...

COMANNDAIR

Toilichte! (le gàire) Tha am blàr seachad ceart gu leòr. Tha. Tha am blàr seachad.

MÀTHAIR

Bha mi a' dol a ràdh ...

COMANNDAIR

Toilichte. Chaidh mo bhràthair-sa a mharbhadh aig Cùl Lodair. Mo bhràthair. Tha am blàr seachad agus chaidh mo bhràthair-sa a mharbhadh. Chunnaic mi an claidheamh a' dol tro cheann. 'S tha thusa cinnteach gu bheil mi toilichte.

Tòisichidh Tormod air èirigh bhon bhòrd.

COMANNDAIR
Fuirich far a bheil thu!

TORMOD
Bha mi a' dol a nighe mo làmhan.

Tha an comanndair a' dèanamh gàire.

COMANNDAIR
A' dol a nighe do làmhan? Tha an
t-àm agad. Suidh far a bheil thu!

Tha a h-uile duine sàmhach.

COMANNDAIR
Chunnaic mise an claidheamh a' dol
tro cheann.

MÀTHAIR
Chaidh mo chèile-sa a mharbhadh
cuideachd. Mo ghaol air a chridhe.
Cha robh e ag iarraidh a dhol
ann... Cha robh e airson ar fàgail
an seo ach ... Duine math a bh' ann.
Duine còir.

COMANNDAIR
Seadh, seadh! Cha robh e ag
iarraidh a dhol ann (le gàire,
a' gnogadh a chinn). Bha mo
bhràthair-sa ann an arm an Rìgh.
Cha robh esan ag iarraidh a dhol
ann nas mò. Ach dh'fheumadh esan a
dhol ann. Agus 's e duine math a
bh' ann cuideachd.

MÀIRI
'S iomadh duine math a chaidh a
mharbhadh an latha ud.

IAIN
Cha robh duine againne aig
Cùl Lodair.

COMANNDAIR
Chunnaic mi an claidheamh a' dol
tro cheann.

RUAIRIDH:
Tha thusa nad shuidhe ann an
cathair mo mhàthar. Sin cathair mo
mhàthar.

Chan eil an comanndair ag ràdh dad. Tha Ruairidh ag èirigh
agus e ag iarraidh air a mhàthair suidhe. Tha e a' coimhead
air a' chomanndair fad an t-siubhail. Tha e an uair sin
a' seasamh aig an teine.

IAIN
 (an t-eagal air) Cùl Lodair ... Cha
 robh mise ...

Tha Tormod ag èirigh is a' cur a làmh air a' bhòrd.

TORMOD
 Dè tha thu a' dèanamh an seo mura
 h-eil thu ag iarraidh biadh no
 deoch? Tha againne ri dhol dhan
 tràigh. Bidh an làn ...

COMANNDAIR
 Dè tha mi a' dèanamh an seo?
 Innsidh mi sin dhut. Bha
 d' athair aig Cùl Lodair. Bha
 fhios a'm gun robh. Sin agad dè tha
 gam fhàgail an seo. Le ceartas, bu
 chòir dhomh an triùir agaibh a
 mharbhadh. Sin na h-òrdain a tha
 agam. Ach (gàire eile) a bheil
 fhios agad dè tha mi a' dol a
 dhèanamh?

TORMOD
 Dè?

COMANNDAIR
 Chan eil mi a' dol a mharbhadh ach
 aonan dhibh.

TORMOD
 Cò ma-thà?

COMANNDAIR
 Chan eil fhios agam fhathast.
 Ach ... sin agad e! Innsidh mi
 dhut dè nì sinn. Taghaidh do
 mhàthair e. Sin agad e! (gàire)
 Taghaidh do mhàthair am fear a
 dh'fheumas sinn a mharbhadh. Seo
 a-nis. Faighnich dha do mhàthair.

TORMOD
 Chan eil sin ceart. Chan urrainn
 dhut sin a dhèanamh.

COMANNDAIR
 Cò nach urrainn? (air fàs
 fiadhaich) Nach do mharbh sibhse mo
 bhràthair aig Cùl Lodair? Chunnaic
 mi an claidheamh a' dol tro cheann.

TORMOD
 B' fheàrr dhut a h-uile duine
 againn a mharbhadh.

COMANNDAIR

Och, dh'fhaodadh sin a bhith. Ach chan e an rud as fheàrr leatsa, a bhalaich, a thachras an-diugh idir ach an rud as fheàrr leamsa.

TORMOD

Marbh sinn uile! Siuthad! Sin an t-òrdan a th' agad!

MÀTHAIR

Ist, a ghràidh! Chan eil fhios agad dè tha thu ag ràdh.(ris a' chomanndair) An e sin a tha thu a' dol a dhèanamh gun teagamh?

COMANNDAIR

'S e. 'S fheàrr dhut d' inntinn a dhèanamh suas.

RUAIRIDH

Marbh mise, ma-thà. Marbh mise. Chan eil eagal sam bith agamsa bhuat! Siuthad! Marbh mise!

TORMOD

Chaidh breug innse dhut. Bha aon duine an seo aig Cùl Lodair. Bha mise ann. Is dòcha gur e mise a mharbh do bhràthair.

COMANNDAIR

Seo a-nis! (le gàire) Nach bu tu fhèin am balach!

TORMOD

Seallaidh mi an claidheamh dhut, ma thogras tu. Thiodhlaic mi e nuair a thill mi dhachaigh.

RUAIRIDH

Bha mise aig Cùl Lodair cuideachd. Air m' onair, bha!

COMANNDAIR

An e an fhìrinn a th' aig do bhràithean?

IAIN

'S e. 'S e an fhìrinn a th' aig Tormod.

COMANNDAIR

Agus an aithne dhutsa càit a bheil an claidheamh?

IAIN

'S aithne.

COMANNDAIR

Thalla, ma-thà agus faigh e.

Tha Iain a' falbh a-mach air a shocair agus a' cumail sùil air a' chomannair. Cluinnidh tu na saighdearan a' bruidhinn airson treiseag. Tha fear dhe na saighdearan a' tighinn a-steach agus a' bruidhinn ann an sanais ris a' chomannair agus an uair sin a' tilleadh a-mach.

TORMOD

Chan eil dad a dh'fhios agad nach e mise a mharbh do bhràthair.

COMANNDAIR

Tha sin ceart. 'S dòcha gura tu. Chan fhaca mise ach cùl an duine. Ach chunnaic mi an claidheamh a' dol tro cheann.

RUAIRIDH

Mise a mharbh e. Tha cuimhn' agam a-nis. Duine beag reamhar, grànda coltach riut fhèin. Mise a mharbh e gun teagamh.

TORMOD

Ist thusa!

Tillidh Iain a-staigh agus an claidheamh aige. Cuiridh e air an làr air beulaibh a' chomannair agus tillidh e a shuidhe aig a' bhòrd agus a shùil air a' chomannair fad an t-siubhail.

MÀTHAIR

A bheil thu a' dol a dhèanamh seo gun teagamh? Am feum mise ... ?

COMANNDAIR

Feumaidh. Agus greas ort! Chan eil fad an latha agamsa idir. Agus (le gàire) nach eil sibh a' dol dhan tràigh? Bidh an làn a' tighinn a-steach a dh'aithghearr.

TORMOD

Bu chòir dhuinn trì sràbhan fhaighinn. Gheibh sinn trì sràbhan. Chan eil e ceart an taghadh a dhèanamh air dòigh eile.

IAIN

Dè am feum a tha seo a' dol a dhèanamh? Tha am blàr seachad. Tha do bhràthair marbh. Tha m' athair-sa marbh. Dè am feum a tha e a' dol a dhèanamh?

MÀTHAIR

Ist! Nì mise an taghadh.

Coisichidh i a-null agus togaidh i am Bìoball agus i a' dol air a glùinean aig a' chathair. Nuair a dh'èireas i, ruithidh Ruairidh chun a' chomanndair.

RUAIRIDH

Siud an claidheamh agamsa. Mise a mharbh do bhràthair. Bha e reamhar agus grànda coltach riut fhèin.

Tha Màiri a' coiseachd chun a' chomanndair agus am Bìoball ri broilleach.

MÀTHAIR

Tha mi air an taghadh a dhèanamh.

TORMOD

A mhàthair!

RUAIRIDH

Gheibh sinn trì sràbhan. Sin as ...

IAIN

Cha robh aig Cùl Lodair ach m' athair agus Tormod.

Cuiridh Tormod a làimh air gualainn Iain.

TORMOD

Air do shocair Iain. Na leig leis dragh a chur ort.

COMANNDAIR

Cò tha sinn a' dol a mharbhadh ma-thà?

Cha fhreagair i ach coimheadaidh i gu dlùth air Iain.

COMANNDAIR

A bheil thu cinnteach?

Cha chan i smid ach suidhidh i sìos air a cathair agus a sùilean ris an làr. Èighidh an comanndair ris na saighdearan.

COMANNDAIR

Thigibh a-steach. Tha sinn deiseil.

Thig na saighdearan a-steach. Stadaidh iad agus cuiridh iad an làmhan deas gum bonaidean.

COMANNDAIR

Thoiribh leibh am fear meadhanach. Ceangailibh a chasan agus a làmhan.

Cuiridh sibh air a bheul fodha air
 an t-sitig e. Agus loisgidh sibh
 air le chèile aig an aon àm mu
 mhullach a chinn.

Tionndaidhidh iad air falbh bhuaithe. Coisichidh iad a-null
 gu Iain agus slaodaidh iad air falbh e. Putaidh Iain
 bhuaithe iad agus pògaidh e a mhàthair. Greimichidh iad air
 a-rithist agus slaodaidh iad a-mach e.

COMANNDAIR

(a' tionndadh ris an teaghlach)
 Guma fada beò an Rìgh!

Dùinidh e an doras. Fuirichidh an teaghlach far a bheil iad
 gus an cluinnear brag gunna. Thèid Ruairidh agus Tormod
 a-null far a bheil am màthair. Seasaidh Ruairidh air a
 cùlaibh is thèid Tormod air a ghlùinean ri a taobh. Tha a
 ceann sìos. Cluinnear an t-òran *Mo Rùn Geal Òg* (*Och a
 Theàrlaich Òig Stiùbhairt ...*)